

KARTA INWENTARYZACYJNA GEOSTANOWISKA

Paweł Raczyński

Informacje ogólne		
Nr obiektu	016	
Nazwa obiektu (oficjalna, obiegowa lub nadana)	MIKOŁAJOWICE – górnictwo złota	
Współrzędne geograficzne [WGS 84 – hddd.dddd]	Długość: 16°16'26.13"	Szerokość: 51°08'21.27"
Gmina	Legnickie Pole	
Opis lokalizacyjny	Pola uprawne i tereny zadrzewione na południe od autostrady A4 i na północ od rzeki Wierzbiak, pomiędzy Legnickim Polem a Wądrożem Wielkim z centrum w Mikołajowicach; najciekawszy obszar to Złoty Las pomiędzy Legnickim Polem a Mikołajowicami	
Rozmiary (np. długość, szerokość, wysokość, powierzchnia)	Ok 3,3 km WNW-ESE x 2,1 km NNE-SSW	
Charakterystyka naukowa geostanowiska		
Reprezentowana dziedzina nauk o Ziemi (np. tektonika, litologia, stratygrafia, geomorfologia)	Litologia - osady rzeczne, koncentracje minerałów ciężkich, Geomorfologia - procesy wietrzeniowe, Górnictwo - formy występowania mineralizacji, ślady dawnej działalności górniczej.	
Rodzaj obiektu	Ślady działalności górniczej	
Litologia	Okruchy skalne w skaolinizowanej zwietrzelinie gnejsów; bloczki kwarcu zawierające siarczki i złoto rodzime; osady ilaste (w tym kaolin), bazalt, żwiry i piaski fluwioglacjalne	
Forma rzeźby terenu	Płaskie (niskofaliste i niskopagórkowate) wzniesienia	
Geneza obiektu (naturalny, antropogeniczny)	Antropogeniczny – częściowo przekształcony naturalny	
Ogólny kontekst geologiczno-geomorfologiczny	Stanowisko położone jest na bloku przedsudeckim. Pod względem budowy geologicznej stanowi przedłużenie północnej części metamorfiku kaczawskiego. Prezentuje wychodnie skał podłoża staropaleozoicznego / prekambryjskiego ze śladami działalności procesów wietrzeniowych oraz kenozoicznej aktywności wulkanicznej. W żyłach kwarcowych przecinających skały podłoża występuje okruszcowanie siarczkami (głównie pirytem) oraz złotem rodzimym. Częściowe pokrycie terenu osadami kenozoiku.	

Opis obiektu z punktu widzenia nauk o Ziemi	<p>Wychodnia skał bloku przedsudeckiego (częściowo skaolinizowane gnejsy z żyłami kwarcu), częściowo przykryta osadami kenozoiku. Gnejsy należą do proterozoicznych gnejsów z Wądroża Wielkiego (datowanych na około 548 mln lat). Żył kwarcowe o różnej miąższości, długości zwykle 80-300m, w większości o przebiegu NW-SE. Dwa większe wystąpienia neogeńskich bazaltów (z nieczynnymi kamieniołomami) położone są na południe od szczytu Polskiej (Złotej) Góry pomiędzy Mikołajowicami a Legnickim Polem, na wzgórzu Kaptur (Łomnik) na południe od Mikołajowic.</p> <p>Podłoże metamorficzne częściowo przykrywają osady kenozoiczne: mułowcowo-iłaste utwory miocenu, prawdopodobnie plioceńskie lub górnomiocenijskie kaoliny oraz plejstoceńskie piaski i żwiry fluwioglacjalne oraz gliny lodowcowe. Utwory te nie występują w odstonięciach</p> <p>Na polach i miedzach z łatwością można odnaleźć fragmenty żył kwarcowych zawierające niekiedy makroskopowo widoczne skupienia minerałów rudnych. Najczęściej jest to piryt, zwykle silnie zwiertzały, rzadziej minerały miedzi lub ołowiu. W niektórych bryłach występują skupienia złota rodzimego, osiągające czasem wielkość kilku mm.</p> <p>Ślady dawnego górnictwa najlepiej zachowane są w Złotym Lesie pomiędzy Mikołajowicami a Legnickim Polem. Przemysłowy osad piaszczysto-żwirowy eksploatowany był w niewielkich szybkach, których pozostałości widoczne są jako okrągłe zagłębienia na powierzchni terenu. Mniejsza ilość takich śladów widoczna jest także na Polskiej (Złotej) Górze oraz na zachód od drogi lokalnej z Mikołajowic do Taczalina, przy przepuście pod autostradą.</p>
Historia badań naukowych	<p>W XIX i początkach XX w (Traube 1888, Quiring 1914) prowadzono badania celem wznowienia eksploatacji złota; po II wojnie światowej badania gnejsów z Wądroża Wlk. oraz żył kwarcowych (dokumentacja złożowa oraz minerały akcesoryczne). Współcześnie prowadzone były badania okruszczenia (Wołkowicz 2015).</p>
Wartości dodatkowe (historyczne, biologiczne)	<p>Zespół przyrodniczo-krajobrazowy „Złoty Las” o powierzchni 90,0 ha położony pomiędzy Legnickim Polem a Mikołajowicami z zachowanymi śladami górnictwa złota.</p> <p>Dużą wartość omawianego obszaru są związki z historią – oprócz śladów górnictwa rejon ten związany jest z bitwą pod Legnicą (1241), której muzeum (oddział Muzeum Miedzi w Legnicy) mieści się w kościele pw. św. Trójcy i Najświętszej Marii Panny w Legnickim Polu; przy kościele relikty niemieckich pomników upamiętniających poległych z tej okolicy w I wojnie światowej i XIX –wiecznych konfliktach zbrojnych.</p> <p>Wpisany do rejestru zabytków nieruchomości kościół filialny p.w. MB Częstochowskiej w Mikołajowicach, zbudowany w XV, przebudowany w XIX w., nr rej.: A/2228/835 z 27.12.1960</p>
Bibliografia (najważniejsze pozycje)	<p>Berezowska B., Berezowski Z., 1979 - Szczegółowa mapa geologiczna Polski - arkusz Wądroże Wielkie – Wyd. Geologiczne Warszawa</p> <p>Quiring H, 1914 - Beiträge zur Kenntnis der niederschlesiens Goldvorkommen. Zeit. Prakt. Geol. Bd 22</p>

	Traube H, 1888 – Die Minerale Schlesiens. Breslau, 288s Wołkowicz K., 2015 – Minerale akcesoryczne w skale kwarcowej rejonu Wądroża Wielkiego (blok przedsudecki) – wstępne dane. Biul. Państw. Inst. Geol., 464, str. 79-89 Żelaźniewicz A., Aleksandrowski P., 2008 — Regionalizacja tektoniczna Polski – Polska południowo-zachodnia. <i>Prz. Geol.</i> , 56 , 10: 904–911
Inne uwagi	Brak
Stan i możliwości wykorzystania	
Możliwości wykorzystania obiektu do celów edukacyjnych	Możliwość poszukiwania minerałów (kwarc żyłowy, minerały rudne – w tym złoto). Zapoznanie się z widocznymi pozostałościami dawnej działalności górniczej. Możliwość powiązania z wycieczką historyczną na pole bitwy pod Legnicą.
Dostępność: ograniczenia, bezpieczeństwo	Część obszaru znajduje się na polach będących własnością prywatną – zalecane jest uzgodnienie wstępu.
Istniejąca infrastruktura turystyczna	Niewielki parking przy zjeździe z autostrady A4
Istniejące i potencjalne zagrożenia	Dla stanowiska: intensywne uprawy rolne okresowo wyłączały możliwość wchodzenia na część terenu. Dla wizytujących: niewielki ruch samochodowy na lokalnej drodze – brak utwardzonych poboczy przystosowanych do ruchu pieszego.

Dokumentacja graficzna

016_01 Widok z drogi łączącej Mikołajowice z autostradą A4. Na pierwszym planie pola dawnej eksploatacji złota, w tle wieś Strachowice.

016_02 Widok z drogi łączącej Mikołajowice z autostradą A4 w kierunku zachodnim. Zakrzaczone wzniesienie za złotoносnym polem pokryte jest śladami działalności górniczej (resztki szybów, pingi).

016_03 Bloczki zawierające złoto kwarcu żyłowego, zalegającego na polu z poprzednich fotografii.

016_04 Złoto rodzime w kwarcu żyłowym z okolic Mikołajowic.